

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı :

9876

Tarih :

11-05-2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Diyarbakır'ın Sur ilçesinde devam eden sokağa çıkma yasakları ile birlikte Diyarbakır'daki iş ve çalışma yaşamının uğradığı tahribatın araştırılması amacıyla Anayasanın 98'nci, İçtüzük'ün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasının gereğini arz ve talep ederim.

Nursel AYDOĞAN

Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

30 yılı aşkın süre boyunca Kürt Sorununun çözümsüzlüğü 30 bini aşkın kişinin yaşamını yitirmesine sebep olurken on binlerce faili meçhul, köy boşaltma ve yakmalar ile yine Kürt halkının yerinden edilmesi gibi birçok hak ihlalinin doğurmuş ve bu ihlallerle birlikte kimi politikalar bölgenin sosyo-ekonomik açıdan geri kalmasını da beraberinde getirmiştir.

Kürt halkının gasp edilen haklarının iade edilmesi ve ortak bir geleceğin inşası konusunda Kürt sorununun demokratik çözümü için PKK Lideri Sayın Abdullah Öcalan ve devlet heyeti arasında 2013 yılında başlayan ve 2 yılı aşkın bir süre boyunca devam eden görüşmeler sonucunda oluşan barış ortamı, bölgeye yönelik kamu yatırımlarının öncülüğünde sermaye birikiminin ve dolayısıyla istihdam ve gelir olanaklarının artmasını sağlamıştır. Ancak tüm olumsuzluklara rağmen sürdürülmeye çalışılan demokratik çözüm ve barış süreci 2015 genel seçimlerine doğru gidilirken hükümetin 28 Şubat 2015 Dolmabahçe Mutabakatını yok sayması ve müzakere masasını devirmesiyle bitirilmiştir.

7 Haziran seçimlerinden hemen önce Adana ve Mersin parti il örgütlerimize, 5 Haziran 2015 tarihli Diyarbakır seçim mitingimize ve yine 20 Temmuz 2015 tarihinde Kobanê'nin yeniden inşası kapsamında dayanışma göstermek isteyen çoğunluğu Sosyalist Gençlik Dernekleri Federasyonu üyesi gence yönelik intihar saldırısı düzenlenmiş ve bu saldırılarda 33 sosyalist genç yaşamını yitirmiştir. Hemen arkasından 24 Temmuz 2015 gecesi PKK'ye yönelik operasyonların yeniden başlaması ile yeni bir çatışmalı sürece girilmiştir. Bu süreçte 7 Haziran seçimleri ile tek başına iktidar olamayan AKP'li bazı isimler ile yine AKP eski milletvekilleri sosyal medya hesapları üzerinden '*ya kaos ya istikrar*' biçiminde tehdit içeren paylaşımlarda bulunmuş 1 Kasım genel seçimleri ile bugüne kadar devam eden iç savaş halinin adeta yol haritası çizilmiştir.

24 Temmuz 2015'te savaşın yeniden başlaması ile birlikte parti il ve ilçe örgütlerimize yönelik çok boyutlu bir saldırı ve linç kampanyası başlatılmış ve Cizre, Silopi, İdil, Şırnak, Yüksekova, Nusaybin ve Sur gibi 1 şehir merkezi ile 7 kentin 22 ilçesinde onlarca mahalleyi kapsayacak şekilde sokağa çıkma yasakları ilan edilmiştir. Nusaybin, Yüksekova, Sur ve Şırnak merkezde halen devam eden ve 930 günü bulan bu yasaklarda 180'inin kimlik bilgileri belli olmamakla birlikte 666 kişi hayatını kaybetmiştir.

Sokağa çıkma yasaklarının halen devam ettiği ve Diyarbakır'ın ekonomik can damarı niteliğindeki Sur ilçesinde 6 kez sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir. En son sokağa çıkma yasağı 2 Aralık 2015 tarihinde ilan edilmiş ve 160 günü bulan bu yasaklarda şua ana kadar 83 sivil yaşamını yitirmiştir.

Sur ilçesinde, yaşanan yasak süresince aralarında otel, lokanta, hediyelik eşya dükkânı gibi binlerce işyeri kapanmış, onlarca tarihi mekân yaşanan çatışmalarda büyük hasar görmüştür. Bu kapsamda Diyarbakır Ticaret Odası tarafından yapılan araştırmanın inceleme raporunda yasağın halen devam ettiği Cevatpaşa, Fatihpaşa, Dabanoğlu, Hasırlı, Cemal Yılmaz ve Savaş mahalleleri hariç yüz yüze görüşme yapılan 395 işyeri sahibinin iflasın eşiğine geldiği, yine Sur ilçesinde açık olan işletmelerin ise kiralarını ve emekçilerin maaşlarını ödemekte zorlandıkları ve yakın zamanda hepsinin batma tehlikesi ile karşı karşıya kalacağı tespitine yer verilmiştir.

Sur ilçesinde 2014 yılında 156 işletme bünyesinde toplam 6.778, 2015 yılında ise 155 işletme bünyesinde 5.912 emekçinin istihdam edildiği, ancak yaşanan süreçte toplam firma sayısının %44'üne tekabül eden 77 firmanın çalışan sayısının azaldığı yer alan raporda, gelecekte de kalan işletmelerin %38'inde istihdamın azalacağı gibi tahminlere de yer verilmiştir. Yine işletmelerin yeni kredi kullanımında ve sigorta işlemlerinde daha fazla sorun yaşadıkları, mevcut kredi ödemelerini yapamadıkları ve kredilerinin geri çağrıldığı görülmüştür. Kentte genel olarak firmaların yatırımlarını iptal ettiği; özellikle 2015 yılı Haziran ayından sonra ulaşım ve nakliye konusunda sıkıntı yaşandığı; sokağa çıkma yasakları ve çatışmalı süreçten kaynaklı olarak satış, ödeme ve tedarikteki sorunların yaşandığı ve işletmeler ve esnafın ilgili kurumlardan yeterli desteği alamadığı da raporda yer alan hususlardan bazılarıdır.

Diyarbakır iş ve çalışma yaşamının can damarı niteliğindeki Sur ilçesinde devam eden sokağa çıkma yasakları ile yaşanan ekonomik ve ticari tahribatın boyutlarının araştırılması ve bu bağlamda devreye konacak pozitif uygulamaların çerçevesinin belirlenmesi amacıyla bir araştırma komisyonu kurulması aciliyet taşımaktadır.

Çağlar DEMİREL
HDP Diyarbakır Milletvekili

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
HDP Adana Milletvekili

Behçet YILDIRIM
HDP Adıyaman Milletvekili

Dirayet TAŞDEMİR
HDP Ağrı Milletvekili

Sırrı Süreyya ÖNDER
HDP Ankara Milletvekili

Ayşe ACAR BAŞARAN
HDP Batman Milletvekili

Mehmet Ali ASLAN
HDP Batman Milletvekili

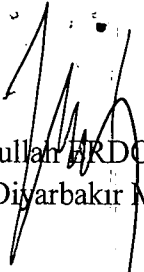
Saadet BECEREKLİ
HDP Batman Milletvekili

Hışyar ÖZSOY
HDP Bingöl Milletvekili

Mizgin İRGAT
HDP Bitlis Milletvekili

Altan TAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

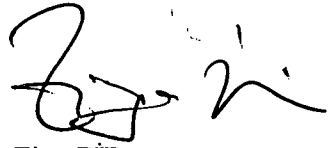
İmam TAŞÇIER
HDP Diyarbakır Milletvekili

Nimetullah ERDOĞMUŞ
HDP Diyarbakır Milletvekili

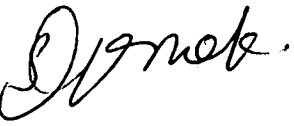
Sibel YİĞİTALP
HDP Diyarbakır Milletvekili

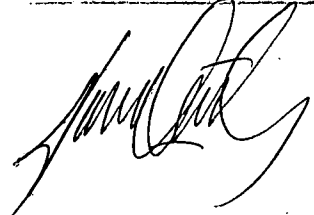
Ziya PİR
HDP Diyarbakır Milletvekili

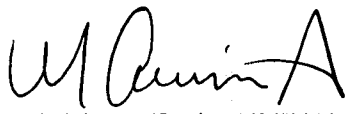
Mahmut TOĞRUL
HDP Gaziantep Milletvekili

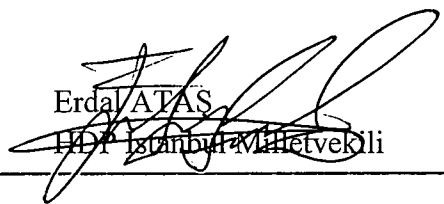
Selma IRMAK
HDP Hakkari Milletvekili

Nihat AKDOĞAN
HDP Hakkari Milletvekili

Mehmet Emin ADIYAMAN
HDP Iğdır Milletvekili

Erdal ATAS
HDP İstanbul Milletvekili